

Vergaderjaar 2023–2024

32 813

Kabinetsaanpak Klimaatbeleid

30 184

Bestuurlijke vernieuwing

Nr. 1350

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR KLIMAAT EN ENERGIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 februari 2024

Inwoners van Nederland hebben behoefte aan meer invloed en betrokkenheid bij de grote en urgente maatschappelijke transitie die we als samenleving maken. Het tegengaan van klimaatverandering is zo'n transitie.¹ Het klimaatvraagstuk is niet alleen technisch, het is ook een maatschappelijke transitie die iedereen raakt en waarbij de veranderingen directe invloed kunnen hebben op de leefomgeving, het dagelijks leven en de portemonnee. Het kabinet heeft daarom in de afgelopen periode met uw Kamer gesproken of een burgerforum over klimaat en energie een geschikte manier is om burgers beter te betrekken en horen, en zo ook de mensen te horen die niet snel zelf hun vinger opsteken.

Burgerfora zijn een kansrijke manier om de betrokkenheid van burgers te vergroten en hen meer invloed te geven op keuzes in beleid. Ondersteund met informatie en onafhankelijke expertise komt een gelote groep mensen bij elkaar om in enkele maanden tijd over een maatschappelijk vraagstuk in gesprek te gaan. Vervolgens geven zij daarover adviezen aan de politiek. Burgerfora kunnen daarom ook rekenen op brede steun van de bevolking.² De commissie Brenninkmeijer³ gaf begin 2021 aan dat burgerfora, onder bepaalde randvoorwaarden, een krachtige aanvulling kunnen zijn op bestaande vormen van burgerparticipatie en inspraak (over het klimaat- en energiebeleid).⁴ Uw Kamer en het kabinet hebben daarbij besloten om een burgerforum over het klimaat- en energiebeleid in te stellen.

¹ Dit blijkt bijvoorbeeld uit het signalenrapport Betrokken Burgers (2023), waarin het PBL signaleert dat de betrokkenheid van burgers wel eens de sleutel kan zijn voor de uitvoering van het transitiebeleid en de verduurzaming van Nederland.

² SCP, Draagvlak voor het burgerforum. Een verkenning van de Nederlandse publieke opinie (2021).

³ voortkomend uit de motie Agnes Mulder c.s. Kamerstuk 32 813, nr. 578.

⁴ Kamerstuk 32 813, nr. 674.

Met uw Kamer is het kabinet gekomen tot een passende vraagstelling, ontwerp en afspraken over de opvolging van de adviezen van het burgerforum.⁵ Met deze brief informeer ik u, mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over de voortgang van de voorbereidingen. Daarnaast zetten wij binnenkort graag namens het kabinet het gezamenlijke gesprek met uw Kamer voort over de uitwerking van dit gezamenlijke proces.

Opvolging van het advies van het burgerforum

De vraag die aan de leden van het burgerforum wordt gesteld, is: «Hoe kunnen we als Nederland eten, spullen gebruiken en reizen op een manier die beter is voor het klimaat?».⁶ De vraag gaat over een eerlijke verdeling van de lusten en lasten van klimaatbeleid en de verantwoordelijkheden van burgers, bedrijven en overheden rond duurzamer reizen en het anders omgaan met eten en spullen. Het burgerforum biedt voor de politiek de kans om hierover de ideeën en waarden te leren kennen en adviezen te ontvangen van een groep burgers, die een zo goed mogelijke dwarsdoorsnede van de samenleving is.

Voor het laten slagen van het burgerforum is het belangrijk dat vooraf helder is wat de politiek met de adviezen van het burgerforum gaat doen. De deelnemers van het burgerforum steken veel tijd en moeite in hun advies. Daarom zal het kabinet een reactie schrijven op de adviezen waarbij op iedere aanbeveling individueel wordt ingegaan (motiveringsplicht) en heeft uw Kamer toegezegd deze adviezen en de reactie daarop te zullen bespreken (besprekingsplicht).

Vorbereidingen van het burgerforum klimaat- en energie

Zoals in het instellingsbesluit is vastgelegd, worden de voorzitter en het secretariaat van het burgerforum bij het onafhankelijke Overlegorgaan Fysieke Leefomgeving (OFL) ondergebracht. Het OFL heeft inmiddels de eerste leden van het secretariaat aangetrokken en zij zijn begonnen met de eerste voorbereidingen van het burgerforum. Momenteel worden het proces van de loting, het communicatieplan, de organisatie, de opties voor de vergoeding aan deelnemers en de opzet van de bijeenkomsten van het burgerforum uitgewerkt.

De toezeggingen aan lid Boucke⁷ en Erkens⁸ (respectievelijk over de communicatie rond het burgerforum en de representativiteit van deelnemers) zijn belangrijk voor het slagen van het burgerforum en zijn bij het secretariaat van het burgerforum onder de aandacht gebracht. Het is aan hen om deze punten verder uit te werken. Ik zal uw Kamer dit voorjaar daarover nader informeren. Het secretariaat kan zonder nader oponthoud in zo'n 9 maanden tijd de eerste bijeenkomst met gelote deelnemers organiseren.

De Kamer heeft met de motie van lid Kröger⁹ de regering verzocht om het burgerforum eerder te starten. Met de val van het kabinet was dit niet haalbaar.

⁵ Kamerstuk 32 813, nr. 1232, Kamerstuk 32 813, nr. 1266.

⁶ Kamerstuk 32 813, nr. 1286.

⁷ TZ202306-318.

⁸ TZ202306-319.

⁹ Kamerstuk 32 813, nr. 1278.

Samenwerking met uw Kamer

In de aanloop naar het instellen van het burgerforum is uitgebreid samengewerkt met de voorbereidingsgroep van uw Kamer. Het is belangrijk dat de Kamer en het kabinet ook de komende periode nauw betrokken blijven bij het burgerforum. Om de samenwerking rond het burgerforum verder vorm te geven heeft het kabinet een overleg voorgesteld tussen (de rapporteurs van de) Kamer, kabinet en de (nog te benoemen)¹⁰ onafhankelijk voorzitter. Vanwege het belang van een goede samenwerking tussen Kamer en kabinet bij het laten slagen van het burgerforum, nodigen wij uw Kamer uit om het proces weer samen op te pakken in een vervolgesprek. We kijken uit naar een spoedige start van het burgerforum.

Mede namens de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
De Minister voor Klimaat en Energie,
R.A.A. Jetten

¹⁰ Benoemingsproces zoals eerder aan uw Kamer gemeld in Kamerstuk 32 813, nr. 1278.